

Er is dus ik een goede passage nodig van we een staats
gaa:
- oaduroel
- uitrekten
- oplossen problemen
etc.

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal

2500EA 's-Gravenhage

Datum 11 januari 2021
Betreft Stand van zaken Herstellen, Verbeteren, Borgen (HVB)

Geachte voorzitter,

Op 1 februari aanstaande staat het notaoverleg fraudeopsporing en gebruik tweede nationaliteit door de Belastingdienst geagendeerd. In dat notaoverleg zullen we met de leden van uw Kamer spreken over een aantal onderwerpen dat betrekking heeft op het toezicht en de handhaving door de Belastingdienst.

In het Algemeen Overleg van 2 december 2020 heb ik - de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst - tevens toegezegd uw Kamer over een aantal onderwerpen nader te informeren. Met de onderhavige brief en de daarbij behorende bijlage geven we uw Kamer, ter voorbereiding op het notaoverleg en ter uitvoering van de bovengenoemde toezegging een stand van zaken ten aanzien van de onderwerpen:

- De uitvoering van het concept plan van aanpak Herstellen, Verbeteren, Borgen (HVB)
- De contouren van een nieuwe fraudeaanpak door de Belastingdienst
- FSV
- Projectcode 1043
- Onderhanden werk CAF
- Opzet grove schuld (OGS) bij blauw

[dit op basis van stand van zaken volledig maken]

We informeren uw Kamer over een aantal acties dat we hebben afgerond en de stand van zaken ten aanzien van de acties die we eerder hebben aangekondigd. Vooraf willen we het volgende opmerken.

In onze brief van 10 juli 2020 hebben wij u helaas moeten berichten vaststellen dat de Belastingdienst in het verleden op onderdelen onvoldoende rechtsstatelijk heeft opgetreden. Dat is een ernstige constatering. Het is evident dat van de Belastingdienst mag worden geëist dat hij wet- en regelgeving, en in het bijzonder fundamentele rechtsstatelijke beginselen, consequent en juist moet implementeren en naleven. Dat moet vanzelfsprekend zijn, maar dat was het nog niet. In deze brief hebben wij ook onze aanpak aangekondigd die ervoor moet zorgen dat het rechtsstatelijk handelen van de Belastingdienst wordt

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Auteurs

Ons kenmerk
2021-000008660

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen:

{ is dit nodig? }

gewaarborgd. Wij gaan door met het onderzoeken van het verleden, nemen indien nodig beheersmaatregelen en informeren uw Kamer hierover.

Op 13 oktober jl. hebben wij het plan van aanpak 'Herstellen, Verbeteren en Borgen' (HVB) in concept aan uw Kamer toegezonden. Wij hebben in onze brief van 13 oktober jl. ook aangegeven graag, zoals per brief door uw kamer gevraagd, met uw Kamer over de uitvoering van dit concept plan van aanpak in gesprek te gaan. Het doel van dat plan is om te komen tot een Belastingdienst die binnen de kaders van de rechtsstaat actueel, voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Archiefwet en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) én die bij de uitvoering van zijn taak de menselijke maat hanteert. Aangezien dit, door de complexiteit en de omvang van de Belastingdienst, zeker drie jaar zal duren, is het van groot belang dat de medewerkers van de Belastingdienst in de tussentijd rechtsstatelijk handelen en zich bewust zijn van de risico's van privacy-schendingen en discriminatie. In onze reactie op het rapport Ongekend Onrecht zijn wij hier uitgebreider op ingegaan.

Om te kunnen komen tot deze 'steady state' is vooraleerst inzicht nodig in dat wat er nog niet goed gaat. Het eerste spoor - 'herstellen' - van HVB heeft betrekking op een aantal onderzoeken die dit in beeld moeten brengen, onder meer naar de effecten voor burgers en bedrijven van een vermelding in de Fraude Signalering Voorziening (FSV), de structurele werking van projectcode 1043 en het onderhanden werk van het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF). Op de stand van zaken met betrekking tot deze onderzoeken gaan wij in de bijlage nader in.

De Belastingdienst is een omvangrijke organisatie met een veelheid aan voor Nederland cruciale processen en het is lastig gebleken tijdig en volledig zicht te krijgen op problemen. Een volledig beeld ontbreekt daarom nog. Nu het bewustzijn - binnen en buiten de Belastingdienst - van de soms foutieve handelwijze groeit, neemt ook het aantal mogelijke problemen dat boven tafel komt toe.

Dat is op zichzelf ook niet onverwacht. Nu er extra maatschappelijke aandacht voor de processen van de Belastingdienst is en er verschillende onderzoeken lopen, komen eerder onopgemerkte problemen naar boven. Elke keer wanneer dat gebeurt is dat pijnlijk. Tegelijkertijd is het cruciaal dat is ook gaat problemen worden gesignaleerd en gedeeld. Hoe meer we die problemen boven tafel krijgen, hoe meer we in staat zijn die op een goede manier op te lossen en herhaling te voorkomen.

[hier zouden we dan een niet-limitatieve vooraankondiging moeten doen; bijvoorbeeld: Zo hebben we in de afgelopen periode onder meer nader inzicht verkregen in de gevolgen van een kwalificatie opzet of grove schuld (OGS) bij blauw. Dit wordt in de bijlage nader toegelicht.]

Uit het rapport van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag is [kernkwalificatie kabinetsreactie]. Daarnaast is ook uit de resultaten van de diverse onderzoeken die we reeds hebben laten uitvoeren, gebleken dat er bij de Belastingdienst fouten zijn gemaakt. De kans is aanwezig dat dit voor burgers negatieve gevolgen heeft gehad of zelfs tot schade heeft geleid. We zullen daarom als onderdeel van de diverse (vervolg)onderzoeken ook nagaan of en zo ja in hoeverre er aanleiding is om burgers op enigerlei wijze passend herstel te bieden.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Commented [1]: Invoegen verwijzing

het kan ja 3 jaar duren
om je aan de wet te
houden → redactie

toe → zijn

Fraudebestrijding door de Belastingdienst en Toeslagen

Op **PM** heeft uw Kamer ook de kabinetsreactie op de bevindingen van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag ontvangen. In deze kabinetsreactie is aangekondigd dat wij uw Kamer in de onderhavige brief zullen informeren over de contouren van de nieuwe fraudeaanpak bij de Belastingdienst en Toeslagen. Die uitgangspunten vormen de basis voor een Belastingdienst die ook bij de uitvoering van deze taak binnen de kaders van de rechtsstaat acteert en bij de uitvoering van zijn taak de menselijke maat hanteert. Deze uitgangspunten zetten wij hieronder uiteen.

De bestrijding van (mogelijke) fraude is onderdeel van de uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst om zijn missie (het bijdragen aan een financieel gezond Nederland) te realiseren. Het bestrijden van fraude is een onderdeel van de activiteiten die de Belastingdienst uitvoert. Een onmisbaar onderdeel, onder andere om de inkomsten voor de Nederlandse staat te verzekeren, maar ook om recht te doen aan goedwillende burgers en bedrijven die wel integer handelen. Als de Belastingdienst niet zou optreden tegen diegenen die bewust de regels niet naleven en/of fraude plegen, kan dat naleving in het algemeen ondermijnen.

Bij de fraudeaanpak hanteren de Belastingdienst en Toeslagen de volgende uitgangspunten:

Uitgangspunt 1 – We vertrouwen burger en bedrijven en hanteren de menselijke maat

De Belastingdienst en Toeslagen gaan ervan uit dat burgers en bedrijven te goeder trouw zijn. De Belastingdienst en Toeslagen helpen burgers en bedrijven een juiste aangifte of aanvraag voor een toeslag te doen. Bij contacten met burgers en bedrijven hanteren we de menselijke maat.

Uitgangspunt 2 – We maken onderscheid tussen fraude en het maken van fouten

De fraudeaanpak van de Belastingdienst en Toeslagen richt zich op burgers en bedrijven die opzettelijk een valse voorstelling van zaken geven of anderszins onrechtmatig handelen om daar voordeel mee te behalen. De aanpak ziet niet op burgers of bedrijven die zich vergissen of per ongeluk een fout maken.

Vergissingen of fouten moeten we zo snel mogelijk opsporen, zodat we deze kunnen corrigeren of burgers en bedrijven helpen deze te corrigeren. Hoe langer een fout onopgemerkt blijft, hoe groter de kans immers is dat dit tot nadelige gevolgen kan leiden voor de betrokken bedrijven en burgers. Van fraude is volgens de Belastingdienst en Toeslagen sprake als er:

Opzettelijk (een poging wordt gedaan) om:

- minder belasting te betalen dan is verschuldigd, of
- een hogere betaling van belasting of toeslagen (te) claimen en (te) ontvangen dan waarop een aanspraak bestaat.

Het gaat er daarbij om deze fraude te herkennen en te onderscheiden van onopzettelijke fouten.

Uitgangspunt 3 – We helpen burgers en bedrijven de wet na te leven

De Belastingdienst helpt burgers en bedrijven aangiftes en aanvragen juist in te vullen. Zo vermindert de vooraf ingevulde aangifte de kans op fouten en zoekt de Belastingdienst contact met burgers wanneer hij kennisneemt van belangrijke *life events* die gevolgen hebben voor aangiftes of aanvragen. De Belastingdienst streeft daarnaast, samen met de opdrachtgevers, naar heldere en uitvoerbare wetgeving. Hiervoor wordt onder andere het instrument uitvoeringstoetsen gebruikt, waarin expliciet aandacht is voor uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en fraudebestendigheid.

Hoe kleiner de kans op onbedoelde fouten is, hoe beter het onderscheid kan worden gemaakt tussen die fouten en fraude.

Uitgangspunt 4 – We hanteren waarborgen bij de selectie

Het is voor de Belastingdienst en Toeslagen niet mogelijk alle aangiften en aanvragen handmatig te controleren. Daarom zet de Belastingdienst het toezicht in op aangiften en aanvragen waar de risico's ten aanzien van het bewust of onbewust niet naleven van de fiscale verplichtingen het grootst zijn. De Belastingdienst maakt hierbij gebruik van risico- en selectiemodellen.

Dit selectieproces en de behandeling van risicosignalen moetis-met de noodzakelijk waarborgen worden omkleed om de rechtsstatelijkheid en de menselijke maat te verzekeren. Zo geldt bij signalen van mogelijke fraude het vierogen-principe en is de wijze van behandeling vastgelegd in duidelijke werkinstructies.

Uitgangspunt 5 – We maken gerichte keuzes over inzet capaciteit

Omdat het voor de Belastingdienst en Toeslagen onmogelijk is om alle fiscale aangiften en aanvragen voor toeslagen individueel te controleren, maakt de Belastingdienst keuzes over de inzet van beschikbare capaciteit. Daarom zet de Belastingdienst het toezicht in op aangiften en aanvragen waar de risico's ten aanzien van het bewust of onbewust niet naleven van de fiscale verplichtingen het grootst zijn. Keuzes voor de inzet van capaciteit worden gebaseerd op risicoanalyses, worden op het juiste niveau genomen en vastgelegd.

Uitgangspunt 6 – We doen zorgvuldig onderzoek met navolgbare beslissingen

Om fraude te herkennen en te onderscheiden van onopzettelijke fouten is zorgvuldig onderzoek en een professionele afweging van belang. Dat onderzoek moet navolgbaar zijn en door de Belastingdienst en Toeslagen moet verantwoording kunnen worden afgelegd over de gehanteerde werkwijze. Dat betekent ook dat beslissingen in een dossier worden vastgelegd.

Uitgangspunt 7 – Een goede informatiepositie is van belang en wij houden ons aan de wet bij gegevensverwerking en het delen van data

De Belastingdienst heeft inzicht nodig in de belangrijkste fenomenen en patronen van fraude om fraude effectief te kunnen voorkomen en bestrijden en om keuzes te kunnen maken bij de inzet van capaciteit. Daarom analyseert de Belastingdienst fraudepatronen, fenomenen en de internationale ontwikkelingen

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

op fraudegebied. Het verzamelen, gebruiken en delen van informatie voldoet aan de wettelijke regels.

Uitgangspunt 8 – We treden op bij fraude. We stoppen, herstellen, vorderen in en bestraffen

Wanneer voor de Belastingdienst vast staat dat er sprake is van een bewuste fout of misbruik en dus van fraude, is het uitgangspunt: stoppen, herstellen, invorderen en bestraffen. Bij een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vindt overleg plaats met de FIOD en OM. Of een zaak in het strafrecht daadwerkelijk wordt opgepakt is afhankelijk van meerdere aspecten waarbij capaciteit, bewijsbaarheid, belang en uitstraling van de zaak een belangrijke rol spelen.

Wij zijn ons ervan bewust dat we er met het opstellen van deze uitgangspunten niet zijn. Het gaat erom dat deze uitgangspunten in de uitvoering worden gehanteerd. Daarom gaan wij allereerst het huidige normen- en waardenkader voor repressieve handhaving en voor de aanpak van risicosignalen en risicoselectie herijken. Dit is opgenomen in het plan van aanpak HVB dat wij op 13 oktober 2020 naar uw Kamer hebben gestuurd. Daarnaast zullen de Belastingdienst en Toeslagen, in overleg met de eigenaar en de belangrijkste opdrachtgevers, beziën waar de focus van de fraudeaanpak komt te liggen.

Tot slot

~~Graag wisselen we op 1 februari aanstaande met uw Kamer nader van gedachten.~~ We Wij gaan in de komende periodetussentijd onverminderd door met de uitvoering van alle acties die we in de afgelopen periode in gang hebben gezet. De voortvarende uitvoering van het plan van aanpak HVB is daarbij van groot belang. Dit alles om ervoor te zorgen dat uiteindelijk de opzet, inrichting en werking van risicoselectie en de toezicht- en handhavingstaken van de Belastingdienst, waaronder Toeslagen, met voldoende rechtsstatelijke waarborgen zijn omkleed.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst,

J.A. Vijlbrief

de staatssecretaris van financiën – Toeslagen en Douane,

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Alexandra C. van Huffelen

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2021-000008660

Pagina 6 van 16

Bijlage: Toelichting specifieke onderwerpen

Leeswijzer

Deze bijlage geeft een overzicht van de stand van zaken op de verschillende in gang gezette actie- en verbetermaatregelen die wij uw Kamer op 13 oktober 2020¹ hebben aangekondigd in het concept plan van aanpak Herstellen, Verbeteren en Borgen (HVB).

Daarnaast wordt u geïnformeerd over een aantal lopende en afgeronde acties dat is ingezet naar aanleiding van de bevindingen van KPMG in het onderzoek naar FSV dat wij u op 10 juli 2020² hebben toegestuurd en de follow up van een aantal onderwerpen uit de brief van 13 oktober 2020.

Ten slotte is een aantal onderwerpen toegevoegd waar in het AO Belastingdienst van 2 december 2020 door leden van uw Kamer vragen over is gesteld en waarvan door mij is toegezegd daar schriftelijk op terug te komen.

1. Stand van zaken plan van aanpak HVB

- a. *Onderhanden werk Combiteam Aanpak Facilitators (CAF)*
- b. *Projectcode 1043*
- c. *Aanpak malafide belastingadviseurs*
- d. *Onderzoek effecten burgers en bedrijven*
- e. *Technische voorziening ter vervanging van FSV*
- f. *Bedrijfsprocessen op orde*
- g. *Bewustwording AVG*
- h. *Versterking functie en vakkennis*

2. Lopende acties en afgeronde acties n.a.v. KPMG-rapport

- a. *Inventarisatie applicaties met nationaliteit*
- b. *Inventarisatie lijsten met risicosignalen en applicaties*
- c. *Niet AVG-conforme applicaties en informatievoorzieningen uit KPMG-onderzoek FSV*

3. Overige onderwerpen Kamerbrief 13 oktober

- a. *Onzichtbare archieffunctie FSV*
- b. *Verzoek stoppen met schone systemen*

4. Onderwerpen n.a.v. AO 2 december

- a. *Inzageverzoeken FSV en andere applicaties*
- b. *Privacywaarborgen binnen de afdeling Datafundamenten en Analytics (DF&A) en het voormalig Expertisecentrum Handhaving & Intelligence (EHI)*
- c. *O/GS kwalificatie gevolgen bij blauw*
- d. *Vermeende hardheid in regelingen bij auto/ZvW*
- e. *Incasso-opbrengst FIOD*
- f. *Casuïstiek*

¹ Kamerstukken II 2019-2020 31066, nr. 709

² Kamerstukken II, 31066, nr. 681

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-0000005660

1. Stand van zaken onderzoek Herstellen, Verbeteren, Borgen (HVB)

a. Onderhanden werk Combiteam Aanpak Facilitators (CAF)

PM notitie onderhanden werk combiteam aanpak facilitators

b. Projectcode 1043

PM notitie waarborgen projectcode 1043

c. Verder onderwerp n.a.v. Kamerbrief Onderzoek naar projectcode 1043: Aanpak malafide belastingadviseurs

In onze brief van 13 oktober 2020³ heb ik uw Kamer eveneens toegezegd te onderzoeken of het bestaande instrumentarium tegen malafide belastingadviseurs toereikend is en voldoende wordt ingezet. Ik streefde de Kamer voor de zomer over de uitkomsten van dit onderzoek te informeren.

d. Onderzoek effecten burgers en bedrijven

Zoals in onze brief¹ beschreven omvat het plan HVB een onderzoek naar de effecten van FSV-registratie op burgers en bedrijven. Vanwege de kleinere omvang van, en de verhoogde kans op nadelige gevolgen⁵ voor, de populatie toeslaggerechtigden achten wij het onderzoeken van deze doelgroep het urgenter. Daarom hebben we besloten eerst de gevolgen voor deze doelgroep te onderzoeken. De onderzoeksvragen en opzet van het onderzoek naar de doelgroep belastingplichtige burgers en bedrijven zijn in het eerste kwartaal van dit jaar voorzien. Conform onze toezegging in de brief zijn de onderzoeksvragen en de aanpak voor de doelgroep toeslaggerechtigden inmiddels uitgewerkt. Wij stellen de volgende vraagstelling voor:

1. Wat waren de effecten van een melding in FSV in het proces van selecteren en behandelen van toeslaggerechtigden?
2. In welke mate hebben deze effecten zich voorgedaan?
3. Wat kunnen we concluderen over de rechtmatigheid van de besluitvorming en het daaruit voortvloeiende handelen die (mede)gebaseerd waren op een melding in FSV?

Ons voornemen is voor elk van de jaren 2014-2019 75 (PM nog te beslissen) willekeurig geselecteerde dossiers in de FSV te bestuderen om de bovenstaande vragen te beantwoorden. Zo wordt voor elk jaar een redelijk percentage (van 4 tot 17%) van de geraakte toeslaggerechtigden bekeken en kunnen we ook beoordelen of de gevolgen van FSV-registratie met de jaren zijn veranderd. Bij het voorstel is in aanmerking genomen dat bij een dossieronderzoek het vaststellen van zuivere effecten van FSV-registratie moeilijk is. Het is immers niet altijd mogelijk andere verklaringen voor bepaalde situaties uit te sluiten. Wel werpt deze methode licht op de behandeling waarmee in de FSV geregistreerde burgers te maken kregen en de omstandigheden waarin die terecht zijn gekomen.

Vanwege de schaal van het voorgestelde onderzoek en de wens dit extern te laten uitvoeren is een Europese aanbesteding wettelijk vereist. Gezien de hiervoor

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Waarom komt dit?

Er is in te leggen

Mensen, die lang dwangloos zijn met worden wegevoerd. Het is niet de bedoeling om te worden wegevoerd.

Commented [2]: Kunnen we dit niet eerst zelf uitvoeren en daarna laten valideren?

³ Kamerstukken II, 31066, nr. 711

geldende termijnen betekent dit dat het werk niet eerder dan in juli van dit jaar kan beginnen. Wij verwachten deze studie voor het einde van 2021 af te ronden.

e. Technische voorziening ter vervanging van Fraudesignaleringsvoorziening (FSV)

Omdat FSV niet voldeed aan AVG, is deze voorziening uitgezet. Nieuw ontvangen risicosignalen worden sindsdien bewaard in de postbussen waar ze binnengekomen zijn in afwachting van een nieuw systeem. De toegang tot deze postbussen is zeer beperkt. Er wachten inmiddels zo'n 10.000 signalen op behandeling, een aantal dat maandelijks met 1.000 toeneemt.

Voor het opstarten van het signalenproces voor die signalen die voorheen langs FSV liepen gelden, mede gezien de achterstand, drie uitgangspunten:

1. De signalen worden vanuit de mailboxen overgebracht naar de nieuw ontwikkelde beveiligde omgeving. Dit is een stap voorwaarts vanuit het oogpunt van gegevensbeveiliging. Op deze stap vindt een specifieke toetsing plaats vanuit oogpunt van AVG en gegevensbescherming.
2. De inhoudelijke beoordeling van de signalen vindt eerst dan plaats als het proces, van ontvangst van het signaal door de uitvoerende directies tot en met de inhoudelijke beoordeling in het toezichtproces, goedgekeurd is vanuit oogpunt van AVG en gegevensbeveiliging
3. In Q1 wordt het signalenproces weer opgestart, onder voorbehoud van goedkeuring door [redacted]

Om dit te realiseren is een aantal stappen gedefinieerd:

- Ontwikkelen van een nieuwe ICT-voorziening ter vervanging van FSV, in meerdere releases:
 1. De beveiligde omgeving is technisch gereed om de signalen op te slaan: gerealiseerd
 2. Signalen kunnen technisch worden doorgezet naar het toezichtproces ter inhoudelijke beoordeling, en vanuit het toezichtproces is alleen het enkelvoudige signaal te raadplegen dat ter beoordeling is doorgezet. Overige signalen blijven afgeschermd binnen de beveiligde omgeving.
 3. Schoning van opgeslagen signalen conform Archiefwet mogelijk gemaakt.
- Ontwikkelen van een nieuw, grotendeels generiek, werkproces. Met daarbij horend een door de FG goedgekeurde gegevens effect beoordeling (GEB) op het proces. Binnen de procesbeschrijving is waar nodig aandacht voor grondslag en doelbinding van onderscheidenlijke signaalsoorten.
- Inventarisatie van- en plan van aanpak voor het behandelen van achterstanden als gevolg van het stilleggen van het proces. Deze inventarisatie loopt en wordt vertaald naar een plan van aanpak, waarin tijdspad, middelen, prioritering en risico's met beheersmaatregelen worden geadresseerd.
- Invullen randvoorwaarden voor de implementatie, zoals autorisaties, werkinstructies en communicatie, analoog aan de invoeringsdata van het proces.

Directoraat-Generaal

Belas

Ons

2021

Commented [3]: Het is toch zo dat toeslag gerechtigden, ongeacht of ze in FSV stonden, nu gecompenseerd worden wanneer de toeslag onterecht is stopgezet/teruggevorderd?

Commented [4]: En blauw dan? Hoe zit dit in de planning?

Commented [5]: Om wat voor signalen gaat het? Rijp en groen? Maken we nog onderscheid tussen bijvoorbeeld signalen van de politie of tips en klinkt?

*Wat betekent dat,
dat fraude nu
wettig is?*

en dat betekent...

Commented [6]: Toch?

f. Bedrijfsprocessen op orde

Als onderdeel van het concept plan HVB hebben we het traject 'Bedrijfsprocessen op orde' opgesteld/voorgesteld. Hierin lichten wij de processen van de Belastingdienst systematisch door. We pakken risico's aan en brengen processen in lijn met wettelijke Vereisten. We kondigden aan te beginnen met de processen rond risicoselectie en signalen van mogelijke fraude.

Het programmaplan is in december 2020 vastgesteld. Gezien het belang voor burgers hebben wij besloten ten eerste het hoog-risicoproces Inkomensheffingen (IH) te onderzoeken. De komende maanden wordt gewerkt aan een belangrijk onderdeel van het risicoselectieproces Inkomensheffing, namelijk 'wegen en bepalen behandelwijze'. Na analyse worden de eventueel benodigde aanpassingen aan het proces doorgevoerd. Het proces IH wordt gebruikt als model voor de andere processen. Wij hopen deze modeluitwerking in maart van dit jaar gereed te hebben, de precieze duur is echter moeilijk te voorspellen. Het volledige traject zal waarschijnlijk meer dan drie jaar in beslag nemen. Het gaat om meer dan zeshonderd processen en meer dan negenhonderd applicaties die zorgvuldig bestudeerd moeten worden, terwijl de capaciteit voor dit type werk beperkt is.

g. Bewustwording AVG

Onze medewerkers zijn de sleutel tot een zorgvuldige omgang met gegevens. De afgelopen jaren is de wet- en regelgeving rondom privacy uitgebreid, terwijl de hoeveelheid data die de Belastingdienst verwerkt is gegroeid. Dat roept om een versterkte bewustwording rondom de verplichtingen van de AVG. In dit kader zetten wij in op een versterkte vaktechnische structuur en vernieuwd leermateriaal. De werkinstructie voor fiscale vastleggingen door inspecteurs is aangepast en wordt door vaktechnische deskundigen beoordeeld. De huidige e-learningmodule wordt vervangen door een module met interactieve lesmethoden. De specificaties hiervoor zijn bepaald en de aanbesteding wordt voorbereid. Naar verwachting kan de gunning aan het einde van het tweede kwartaal van dit jaar starten, waarna realisatie, configuratie en implementatie volgen. Vanaf september kunnen de medewerkers de modules doorlopen.

h. Versterking van teams en vak kennis

Vanaf augustus 2020 is de FG versterkt door toevoeging van een op basis van inhuur. Op dit moment vindt de werving plaats voor de structurele invulling van , alsook van een jurist/beleidsmedewerker gegevensbescherming en een beleidsondersteunend medewerker.

Het team van is structureel versterkt. Er zijn vier vacatures gevuld, waaronder die van . Twee daarvan zijn regulier, twee komen bovenop de oorspronkelijke capaciteit. Er is nog één vacature te vullen.

Daarnaast evalueren wij de rol van datacoördinator. We verwachten dat de uitkomst van deze evaluatie eind maart van dit jaar beschikbaar is. Ten slotte

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Commented [7]: ?

versterken we dit jaar de vaktechnische structuur op het gebied van gegevensbescherming en informatiebeveiliging.

PM voor 1 februari volgt een overzicht expliciete grondslagen fiscale taken gebruik nationaliteit naar de Kamer te zenden.

PM Waarborgen ten aanzien van selectie- en behandelprocessen (pva HVB: Naar verwachting is het plan van aanpak voor het onderzoek naar deze herijking in december van dit jaar gereed. Omdat het een arbeidsintensief traject betreft wordt externe ondersteuning ingeschakeld. In het eerste kwartaal van 2021 zijn deze processen in kaart zijn gebracht, hernieuwde kaders bekend en is de implementatie gestart.)

2. Lopende acties en afgeronde acties n.a.v. KPMG-rapport

a. Inventarisatie lijsten met risicosignalen en applicaties

Wij schreven uw Kamer eerder¹ over de uitvraag onder medewerkers naar mogelijke lijsten met risico- en fraudesignalen. Deze veegactie is nu voltooid met een responspercentage van 97,5. De overige 2,5% betreft langdurig afwezige, vertrekkende of reeds vertrokken medewerkers.

211 lijsten zijn veiliggesteld voor verdere analyse en eventueel noodzakelijke maatregelen, variërend van het permanent buiten gebruik laten van de lijsten tot het aanpassen van procesbeschrijvingen en werkinstructies. Voor 63 van de gevonden lijsten zijn de data opgehaald waar de analyse op zal worden uitgevoerd. Voor de overige 148 is dit onderhanden. Hieronder bevindt zich ook de eerder genoemde⁴ lijst Potentieel Risicovolle Adressen. Wij beogen deze stap eind maart van dit jaar af te ronden.

b. Inventarisatie applicaties met nationaliteit

Naast de inventarisatie van lijsten met risicosignalen is de Belastingdienst op 8 december begonnen de ongeveer aanwezige 900 applicaties te doorzoeken op het gebruik van nationaliteit en aanverwante gegevens zoals geboorteplaats. Op 15 januari 2021 is een overzicht beschikbaar met applicaties die nationaliteit of tot nationaliteit herleidbare gegevens kunnen bevatten. Vervolgens wordt vastgesteld of het registreren en gebruiken van nationaliteit of tot nationaliteit herleidbare gegevens conform de geldende wet- en regelgeving plaatsvindt. Terwijl deze inventarisatie loopt, onderzoeken we of het mogelijk is vrije tekstvelden in de applicaties automatisch te analyseren. Naast nationaliteit wordt ook naar strafrechtelijke en medische gegevens gekeken. De analyse van de applicaties wordt volgens de planning in het eerste kwartaal van dit jaar afgerond. Applicaties die niet voldoen aan de wet- en regelgeving worden aangepast.

In onze brief van 13 oktober 2020⁵ hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de aanwezigheid van nationaliteitsgegevens in het systeem Beheer van relaties (BVR). Hoewel specifieke kolommen over nationaliteit al in 2015 zijn verwijderd, was ontdekt dat vrije tekstvelden ook informatie over nationaliteit konden bevatten. De inhoud van deze velden is uit de BVR verwijderd zodra dit aan het licht kwam. Na schoning van informatie zijn stapsgewijs alleen die gegevens

⁴ Kamerstukken II, 31066, nr. 710

⁵ Kamerstukken II, 31066, nr. 707

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Commented [8]: Dit moet geüpdatet denk ik?

teruggeplaatst die noodzakelijk zijn voor de correcte uitvoering van een proces. Tegelijkertijd zijn de regels omtrent het invullen van de velden aangescherpt.

Uw Kamer is op 10 juli 2020⁶ geïnformeerd over het onderzoek van KPMG⁷ naar FSV. In dit onderzoek heeft KPMG onder meer gekeken naar het voorkomen van duidingen over het persoonsgegeven nationaliteit in de vrije tekstvelden van FSV. Deze duidingen bleken in een beperkt aantal gevallen ook voor te komen in de vrije tekstvelden van FSV. FSV bevatte verder geen specifiek invoerveld (naast de vrije tekstvelden) waarin informatie over nationaliteit opgenomen kon worden en ook bood FSV geen zoekmogelijkheid op het vrije tekstveld. In de brief van 10 juli 2020 is uw Kamer tevens geïnformeerd over de beheersmaatregelen die wij hebben genomen naar aanleiding van de conclusies van KPMG. Daarnaast wordt er binnen de hersteloperatie, voor alle gedupeerde ouders die zich hebben gemeld, gekeken of zij in FSV geregistreerd stonden. Bij een FSV-registratie wordt deze in detail bekeken, inclusief de vrije tekst velden. Bij een aantal ouders is in de vrije tekstvelden van FSV persoonsgegevens nationaliteit aangetroffen. Uiteraard neemt UHT dit mee in de beoordeling op het (eventuele) recht op compensatie.

c. Niet AVG-conforme applicaties en informatievoorzieningen uit KPMG-onderzoek FSV

In onze brief van 26 mei 2020⁸ lieten wij uw Kamer weten opdracht te hebben gegeven tot extern onderzoek naar de FSV in twee fasen. De eerste fase van dat onderzoek is uitgevoerd door KPMG en leverde conclusies op die wij u op 10 juli 2020⁹ **gestuurdopenbaar-gemaakt** hebben. Van acht applicaties, processen en informatievoorzieningen concludeerde KPMG¹⁰ dat zij, hoewel ze geen sterke gelijkenis met FSV vertonen, niet voldoen aan de eisen van de AVG. Ten slotte heeft de Belastingdienst zelf een applicatie in ontwikkeling geïdentificeerd (Innovatie OB-positief op het omzetdeel) die niet voldoet aan de AVG.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling rondom elke applicatie/model. Drie applicaties zijn operationeel. Vier zijn stilgelegd en kunnen hervat worden na vaststelling van een Gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) door [] en het treffen van eventueel benodigde maatregelen. Eén applicatie is stilgelegd en zal niet in de oorspronkelijke opzet gebruikt worden. De laatste, door de Belastingdienst geïdentificeerde, applicatie, is nooit in gebruik genomen. Er wordt een GEB voor opgesteld.

Applicatie/proce s/informatievo orziening	Stand bij brief van 13 oktober 2020	Streefdatu m bij brief van 13 oktober 2020	Huidige stand
Interne en externe signalen ten behoefte van het	Stilgelegd. GEB wordt opgesteld.	Geen streefdatum voltooiing GEB.	Buiten gebruik. De GEB is negatief geapprecieerd. Vanwege

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Commented [9]: Deze kolom weghalen?

⁶ Kamerstukken II, 31066, nr. 681

⁷ KPMG-rapport FSV onderzoek Belastingdienst, 10 juli 2020

⁸ Kamerstukken II, 31066, nr. 632

⁹ Kamerstukken II, 31066, nr. 681

¹⁰ KPMG-rapport FSV onderzoek Belastingdienst, 10 juli 2020

toezichtproces MKB			fundamentele problemen is gekozen voor een geheel nieuwe opzet en een nieuwe GEB voor het ontvangen, vastleggen en verwerken van de signalen. De planning opzet en GEB eind januari op te leveren.
Risicoclassificatie Toeslagen	Stilgelegd. GEB wordt opgesteld.	Streefdatum GEB december 2020.	Buiten gebruik. De GEB is beoordeeld door [] en wordt aangepast.
Verwerken van fraudesignalen Toeslagen	Stilgelegd. GEB wordt opgesteld.	Streefdatum GEB november 2020.	Buiten gebruik. De GEB is beoordeeld door [] en wordt aangepast.
Databank Auto	Stilgelegd voor heffings- en toezichtdoeleinden, 3 workflow-applicaties zijn weer in gebruik. Verbetermaatregelen zijn in gang.	Geen streefdatum.	De applicatie zal niet meer in gebruik worden genomen in de oorspronkelijke opzet. Er lopen trajecten om (tijdelijke) voorzieningen te realiseren.
Aanpak Team Veelplegers	Operationeel. Geen indicatie van onrechtmatige verwerking van gegevens.	-	Operationeel. GEB is afgerond en ligt bij [] voor advies.
Afgifte OB-nummer	Operationeel. Beheersmaatregelen voor een mogelijke onrechtmatigheid in de gegevensverwerking zijn direct genomen.	-	Operationeel. GEB wordt in januari verwacht. PM: MKB geef feb aan
Datafundament Fraude Risico Indicatoren (FRI)	Stilgelegd. Twee problemen zijn opgelost: bewaartermijnen en gebruik van FIOD-gegevens	Streefdatum hervatting: oktober 2020	Buiten gebruik. Naar oordeel van [] zijn de maatregelen afdoende. Voor het proces waarvoor deze applicatie bestemd is wordt een GEB opgesteld.
BTW Carrouselfraude	Operationeel. Was tijdelijk stilgelegd omdat niet-Nederlandschap viel af te leiden. Dit is opgelost.	-	Operationeel. GEB wordt in januari verwacht. PM: MKB geef feb aan

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

Innovatie OB positief op het omzedeel	Was nog niet in gebruik.	Geen streefdatum.	Buiten gebruik. Voor het proces waarvoor deze applicatie bestemd is wordt een GEB opgesteld.
---------------------------------------	--------------------------	-------------------	--

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000005660

3. Overige onderwerpen Kamerbrief 13 oktober

a. Onzichtbare archieffunctie FSV

Zoals wij uw Kamer in onze brief van 13 oktober 2020¹¹ hebben medegedeeld is eind september 2020 ontdekt dat er een onzichtbare archieffunctie van de FSV bestond waarin bepaalde eerder verwijderde signalen terecht kwamen. Dit maakte het noodzakelijk om de hier bewaarde signalen eveneens te bestuderen en reeds behandelde inzageverzoeken te heropenen. Dit werk is inmiddels voltooid. Alle signalen bleken van voor 1 januari 2014 te dateren en het archief bevat geen signalen met betrekking tot de afgesloten inzageverzoeken in FSV. Het archief heeft daarom geen gevolgen voor deze verzoeken.

Wel moeten de in juli 2020 geleverde cijfers¹² over het aantal in FSV geregistreerde personen enigszins worden bijgesteld. De gecorrigeerde cijfers treft u aan in de tabel hieronder. Het aantal vóór de schoning van 27 februari 2020 geregistreerde personen blijkt 334 hoger te zijn dan eerder gerapporteerd, het aantal rechtspersonen 84 hoger.

Registraties in FSV	Personen	Rechtspersonen	Onbekend*	Totaal
Vóór schoning	244.607	85.435	6	330.048
Na schoning	133.508	52.542	5	186.055
Verwijderd	111.099	32.893	1	143.993

*Onbekend: het identificatienummer is een niet-uitgegeven nummer

b. Verzoek stoppen met schonen systemen

PM Factsheet hierover volgt.

4. Onderwerpen n.a.v. AO 2 december

a. Inzageverzoeken FSV

Burgers kunnen een verzoek indienen om informatie over een mogelijke registratie in FSV. Bij de Belastingdienst (exclusief Toeslagen), zijn inmiddels 259 verzoeken om inzage binnengekomen. Hiervan zijn er 164 afgedaan. Er is nog een voorraad van 95, waarvan bij 67 verzoeken de 3 maanden termijn is overschreden. Inmiddels zijn 34 ingebrekestellingen ontvangen. In 8 gevallen is een bezwaarschrift ingediend. Er is 1 beroepsschrift ingediend. De 8 bezwaren

Commented [10]: Kunnen we er hier een fors aantal van verwerken? Het lijkt voor een leek geen moeilijke opdracht

¹¹ Kamerstukken II 2019-2020 31066, nr. 709

¹² Kamervragen (Aanhangsel) 2019-2020, nr. 3487, Kamervragen (Aanhangsel) 2019-2020, nr. 3489

zijn nog in behandeling, het beroep is afgerond. [PM aanvullen met meest recente cijfers]

We hebben per 17 december een voorraad van 95 verzoeken. Hiervan zijn er 67 ouder dan 3 maanden.

Het is tot onze spijt niet gelukt alle inzageverzoeken binnen de termijn te verwerken. Dit komt doordat de behandeling een arbeidsintensief proces is, onder andere omdat de Belastingdienst burgers de mogelijkheid wil geven de verantwoordelijke deskundige persoonlijk telefonisch te spreken. Om verzoeken toch zo spoedig mogelijk te beantwoorden en de termijnen in de toekomst wel te halen, wordt het aantal betrokken medewerkers uitgebreid. Hierdoor zal de achterstand vermoedelijk in april zijn weggewerkt. Nieuwe verzoeken zullen binnen de termijn van drie maanden worden afgewerkt.

b. Privacywaarborgen binnen de afdeling Datafundamenten en Analytics (DF&A) en het voormalig Expertisecentrum Handhaving & Intelligence (EHI)

Tijdens het Algemeen Overleg van 2 december 2020 heb ik –de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst– beloofd uw Kamer te informeren over de privacybescherming binnen de Belastingdienst. Hierbij werd in het bijzonder gevraagd naar de zogeheten Broedkamer. Deze afdeling bestaat sinds 2016 niet meer. In haar plaats is de afdeling DF&A gekomen. Hiervan heeft de AP in 2019 geconcludeerd dat passende maatregelen zijn getroffen om datarisico's te beperken. Van de in 2018 opgeheven afdeling EHI is een aantal producten overgeheveld naar de afdeling DF&A. Naar de gegevensbescherming van deze producten doet KPMG sinds december 2020 onderzoek. Een eindrapport wordt eind januari van dit jaar verwacht.

c. O/GS

PM notitie O/GS in de fiscaliteit

d. Vermeende hardheid in regelingen bij auto/ZvW

In het AO van 2 december 2020 zijn vragen gesteld over een passage in het rapport van de Raadspersonen Belastingdienst. Naar aanleiding van deze vragen is contact geweest met de Raadspersonen en is duidelijk geworden dat de Raadspersonen met deze passage alleen de context hebben willen schetsen waarbinnen de uitvoering van het toeslagenstelsel is vormgegeven. De Raadspersonen hebben tot nu toe geen signalen ontvangen dat bij de toepassing van de genoemde regelingen door de uitvoerende organisatie harder gehandeld zou zijn dan is neergelegd in de regelgeving.

De Belastingdienst meldt regelmatig, via zogenaamde 'Knelpuntenlijsten', zaken waar medewerkers in de uitvoering tegen aanlopen. In lijn hiermee is een eerste inventarisatie gedaan van mogelijke hardheid in fiscale regelingen. De analyse van deze inventarisatie wordt momenteel uitgevoerd. PM onder voorbehoud, overleg tussen DGFZ en DGBD hierover loopt.

e. Incasso-opbrengst FIOD

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons
2021

Commented [11]: Dit staat hierboven ook toch?

Commented [12]: Dat is voor 1 februari. Weten we 100% zeker dat we dit halen? Zo nee, schrijf dan februari.

Commented [13]: Dit is nu nog te vaag. Is dit niet het auto-issue waarbij een boete al wordt opgelegd terwijl de brief met uitleg nog moet komen?

In het AO van 2 december 2020 zijn vragen gesteld over de lagere gerealiseerde incasso-opbrengsten van de FIOD. Volgens de tweede voortgangsrapportage op het Jaarplan van de Belastingdienst¹³ is € 3,6 miljoen gerealiseerd, terwijl de jaarnorm € 128,3 miljoen is. Dit heeft te maken met de vertraging in vervolging door het Openbaar Ministerie en veroordeling door de ZM als gevolg van de coronacrisis. De incassering door de FIOD is namelijk afhankelijk van deze processen. De verwachting is dat het om uitstel, niet afstel van de kasstroom gaat, aangezien vervolging, veroordeling en incassering ingehaald kunnen worden wanneer de huidige crisis voorbij is.

f. Casuïstiek

Tijdens het Algemeen Overleg van 2 december 2020 heeft het lid Leijten vragen gesteld over de zaak van een individuele belastingplichtige. Hierover zijn wij in gesprek.

PM slachtoffers seksueel misbruik, vrijgesprokenen op 'zwarte lijsten' belastingadvies SP) volgen

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2021-000000660

¹³ Tweede voortgangsrapportage op het Jaarplan van de Belastingdienst, 25 november 2020